

ชื่อเรื่อง การเปลี่ยนแปลงในชีวิตของสังคมเมืองกับการสร้างรูปแบบศรัทธา
การมีส่วนร่วมในการทำนุบำรุงพระพุทธศาสนาและการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย
:กรณีศึกษาวัดเบญจมบพิตรดุสิตวนาราม

ชื่อผู้วิจัย รองศาสตราจารย์เสาวภา ไพทยวัฒน์
นางสาวลินรัตน์ ตัมสันเทียะ, นางสาวสิริขวัญ ร่วมพัฒนา,
นางสาวสิรินภา แสงตันชัย

ปีที่ทำการวิจัย 2553

บทคัดย่อ

โครงการเรื่อง การเปลี่ยนแปลงในชีวิตของสังคมเมืองกับการสร้างรูปแบบการศรัทธาการทำบุญอย่างมีส่วนร่วมในการทะนุบำรุงพระพุทธศาสนาและอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย: กรณีศึกษาวัดเบญจมบพิตรดุสิตวนาราม กรุงเทพมหานคร การศึกษาในเรื่องนี้ เป็นการสังเคราะห์การเปลี่ยนแปลงการทำบุญภายในวัดโดยการนำจุดเด่นซึ่งเป็นทุนทางสังคมของวัดมาให้บริการแก่ผู้ที่มาทำบุญ อาทิเช่น การทำบุญตักบาตรหน้าวัด การทำบุญเวียนเทียน โดยแบ่งเป็น เช้า รอบคือ รอบกลางวัน รอบเย็น และรอบค่ำ การจัดโรงเรียนพระพุทธศาสนา การอบรมพระธรรม การฝึกอบรมสมาธิ การจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ให้กับนักท่องเที่ยวต่างชาติ การพัฒนาวัดให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ของเขตดุสิต การบวชพระภิกษุและสามเณร ให้กับบุคคลทั่วไปและกลุ่มชาวเขา การจัดการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย การจัดกิจกรรมเทิดทูนสถาบันชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์ การเปิดโอกาสให้มีการบริหารงานที่ทันสมัยโดยให้สมาคมและมูลนิธิวัดเบญจมบพิตรเป็นผู้ดูแลด้านการเงิน การจัดบรรยากาศภายในวัดให้เกิดความสงบ สะอาด สมถะและสมานฉันท์ ซึ่งบรรยากาศที่กล่าวมานี้ ได้นำครอบครัวของคนในสังคมเมืองเข้ามาทำบุญได้อย่างมีความสุข

ผลการศึกษายังพบว่า วัดได้เปลี่ยนแปลงการทำบุญโดยเปิดโอกาสให้ฝ่ายฆราวาสเข้ามามีบทบาทในการบริหารร่วมกับฝ่ายพระสงฆ์และดำเนินงานในรูปแบบของแผนงานและโครงการ โดยมูลนิธิเบญจมบพิตร ซึ่งเป็นมูลนิธิที่พัฒนามาตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 5 เป็นผู้พิจารณาอนุมัติการใช้เงิน โดยไม่มุ่งสร้างวัดถาวรหรือมอเมมาให้ผู้คนเสี่ยงโชคกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์ภายในวัด โดยวัดได้ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่องจนกลายเป็นนโยบายการบริหารวัด ดังนั้น บรรยากาศโดยทั่วไปของวัดจึงเป็นวัดที่ทันสมัย กลางของสังคมและกลุ่มคนที่เป็นข้าราชการเก่าซึ่งบรรพบุรุษเคยรับใช้พระสงฆ์ในอดีตร่วมร่วมการจัดกิจกรรมของวัด ภาพลักษณ์ของวัดเบญจมบพิตรสำหรับคนทั่วไปไปมองว่าเป็นวัดสำหรับชนชั้นสูงหรือวัชรินนิคม แต่ในความเป็นจริง วัดได้เปิดพื้นที่ให้คนทุกฐานะเข้ามาทำบุญและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของสังคมเมืองมาโดยตลอด

Research Title **Changes of Social Urban Life and a Model of the Faithful
Participation in Buddhism and Thai Culture Preservation:
Marble Temple Case Study**

Researcher **Associate Professor Saowapa Phaithayawat
Nalinrat Timsantae, Sirikwan Ruampattana
Sirinapa Saengtunchai**

Year **2010**

Abstract

The research on “Changes of Social Urban Life and a Model of the Faithful Participation in Buddhism and Thai Culture Preservation: The Marble Temple Case Study” aims to synthesize changes of the way people making merit at the temple by seizing the strength of the Temple’s Foundation as a social capital to serve the Buddhists to the following activities: making merit in front of the temple in the morning, Wian Tien festival (light waving rite) in the morning, in the afternoon and in the evening, Buddhism School, Dhamma Training, Meditation Training, Sustainable Tourism for foreign tourists, a resource center of Dusit opening, monk and novice ordaining for public and hill tribe people, Thai culture conservation, activities to confirm the respect to the nation, the religion and the royal king, providing opportunities to the Association and the Foundation of the temple to manage the income, organizing a good quality environment focus on facilities, peacefulness, conveniences, simple and reconciliation, all mentioned issues draw the urban people and their family closer to the temple with the happiness to make merit.

The research result found that the temple has changed the way of making merit by allowing the lay man to participate the temple administration with the monks in the form of plans and projects. These plans and projects are implemented under the financial approval from the Bejamabopit Foundation, which was continuously developed since the reign of King Rama V. The Foundation has a policy that the temple will neither concern with sacred objects producing nor persuade people to take a chance with them. Thus, in general, the temple seems to be a temple for middle class people and the old noble whose ancestors used to serve the monks there. The temple allows those people to participate the activities. However, the feature of the temple is that it serves only for the high class people or it is a traditional temple. But in practical, it has welcome any people to participate the merit activities which in accordance to the urban changes.